

Grundläggande granskning av valnämnden 2022

Vännäs kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	4
1.1.	Bakgrund.....	4
1.2.	Syfte och revisionsfrågor.....	4
1.3.	Avgränsning.....	4
1.4.	Revisionskriterier.....	4
1.5.	Genomförande.....	5
2.	Granskningsresultat.....	6
2.1.	Iakttagelser.....	6
2.2.	Övriga iakttagelser.....	7
3.	Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionsred (2018) ska den grundläggande granskningen vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2022.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorernas ansvarsprövning av valnämnden. Utifrån det har följande revisionsfrågor besvarats i granskningen:

- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin verksamhet?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av sin ekonomi?
- ▶ Har nämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser valnämnden och är främst avgränsad till år 2022. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av kommunallagen och god revisionsred 2022 samt kommuninterna styrdokument beskrivna nedan.

1.4.1. Reglemente för valnämnden

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på kommunal valnämnd, samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt Vallagen (2005:837), Folkomröstningslag (1979:369) samt Lag (1994:692) om kommunala

folkomröstningar. Valnämnden ansvarar även för valdistriktsindelning i kommunen samt initierar de ändringar som krävs på grund av förändrade förutsättningar.

1.4.2. Budget och verksamhetsplan

Enligt budget- och verksamhetsplanen ska de övergripande målen inom fullmäktigeperspektiven ekonomi och medarbetare inte brytas ner i nämnderna. Dessa mål ska vara desamma i nämnderna. I övrigt ska nämnderna bryta ner varje övergripande mål till minst ett mål på nämnds nivå.

Nämndernas mål, inklusive verksamhetsplaner, ska redovisas för kommunfullmäktige varje höst. Nämndernas verksamhetsplaner och mål ska fastställas av respektive nämnd. Mål och resultat följs upp i årsredovisningen. En preliminär bedömning om målen nås genomförs i tertialbokslut 2 (delårsrapport). Om bedömningen är att målet inte kommer att uppnås ska delårsbokslutet inkludera en beskrivning av insatser som ska genomföras för att uppnå målet.

Valnämnden är inte undantagna modellen för styrning- och uppföljning i Vännäs kommun.

1.4.3. Riktlinjer för intern kontroll

I Vännäs kommun har fullmäktige beslutat om riktlinjer för intern kontroll (2020-10-12). Enligt riktlinjerna ska följande steg genomföras årligen:

- ▶ Riskanalys och riskbedömning
- ▶ Internkontrollplan
  - Planen ska senast upprättas under det första kvartalet. Genomförda kontroller ska dokumenteras.
  - Planen ska innehålla risk, kontrollmetod, frekvens för kontroll, ansvarig samt uppföljning och åtgärd
- ▶ Uppföljning
  - Vid slutet av varje år görs en sammantagen rapportering och bedömning av arbetet med den interna kontrollen som skickas till från nämnd till kommunstyrelsen
  - Rapporteringen ska svara på frågorna; har den interna kontrollen varit tillfredställande? Har den intern kontroll utförts enligt plan? Har den interna kontrollen hittat svagheter och har dessa åtgärdats?

Valnämnden är inte undantagna riktlinjen för intern kontroll.

1.5. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (tex via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut). Därutöver har presidiedialoger genomförts.

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrning och uppföljning av verksamhet		
Beslutat verksamhetsmål utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål	✘	Nämnden har inte beslutat om en verksamhetsplan med mål.
Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	✘	Se ovan.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en delårsrapport	✘	Ingen delårsrapport har upprättats för nämnden. Nämnden delgavs viss information vid sammanträde i juni.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✘	Ingen årsrapport/verksamhetsberättelse har upprättats för nämnden
När måluppfyllelse avseende verksamhet	ET	Ej möjligt att bedöma då mål saknas.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet	ET	Ej möjligt att bedöma då mål saknas.
Styrning och uppföljning av ekonomi		
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✘	Nämnden har inte beslutat om en budget.
Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✘	Ingen delårsrapport har upprättats för nämnden.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✘	Ingen årsrapport/verksamhetsberättelse har upprättats för nämnden.
När måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Ej möjligt att bedöma då budget och mål saknas.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Ej möjligt att bedöma då budget och mål saknas.
Intern kontroll		
Värderat identifierade risker	✘	Nämnden har inte tagit del av en riskanalys.
Beslutat om internkontrollplan	✘	Nämnden har inte beslutat om en internkontrollplan.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll	ET	Plan saknas, ej möjligt att bedöma.
Följt upp internkontrollplanen	ET	Plan saknas, ej möjligt att bedöma.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Plan saknas, ej möjligt att bedöma.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, ◻ = viss avvikelse, ✘ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2. Övriga iakttagelser

Vi har, utöver ovanstående granskning, genomfört dialog med valnämndens ordförande och tjänstepersoner inom kommunen som har arbetet med valet. Utifrån detta har kan följande iakttagelser lyftas fram:

- ▶ Valnämnden har endast genomfört två protokollförda sammanträden under valåret 2022, varav det enda endast avhandlade en formaliafråga.
- ▶ Riskanalys kopplat till valet har genomförts på tjänstepersonsnivå, men ej delgivits nämnden. Nämnden saknade därmed kunskap om väsentliga risker inför/under valets genomförande.
- ▶ Vid dialog med ordförande framkommer att det saknades kännedom i presidiet om nämndens budget.
- ▶ Någon utvärdering efter valets genomförande har inte gjorts.

3. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning av valnämnden har vi hittat flera väsentliga avvikelser. Vi bedömer därför att nämnden inte har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Vidare bedömer vi att nämnden inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?	Nej	Nämnden har fattat ett antal beslut under året för att genomföra val. Nämnden har dock inte varit aktiv och engagerad och har endast genomfört två sammanträden under 2022, varav ett endast avhandlade en formaliafråga. Nämndens måluppfyllelse är inte möjlig att bedöma eftersom mål saknas.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?	Nej	Nämnden har inte följt upp sin verksamhet i en delårsrapport eller verksamhetsberättelse. Viss uppföljning har skett vid ett sammanträde.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?	Nej	Nämnden har inte antagit en budget för året.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?	Nej	Nämnden har inte följt upp ekonomin.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll?	Nej	Nämnden har inte säkerställt ett arbete med intern kontroll utifrån fullmäktiges riktlinjer. Nämnden har inte heller tagit del av riskanalyser kopplat till valet.

Vi har inte observerat någonting som tyder på att valet har genomförts på ett felaktigt sätt eller i strid mot gällande lagstiftning. Vi konstaterar dock att valnämnden har brustit i sitt ansvarstagande.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi valnämnden att:

- ▶ Säkerställa styrning, uppföljning och kontroll över sitt uppdrag så att verksamheten sköts ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll.

Vännäs februari 2023

Max Stenman
Revisionskonsult, EY

Per Stålberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY